

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Catruc Andrei și Catruc Ludmila,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.14 din Chișinău în procedura falimentului împotriva lui Andrei Catruc și Ludmillei Catruc cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.14 din Chișinău în procedura falimentului, s-a casat integral hotărârea din 08 decembrie 2021 și s-a pronunțat o hotărâre nouă de admitere integrală a acțiunii civile depuse de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.14 din Chișinău în procedura falimentului

(Dosarul nr.2ra-583/23
NR. PIGD 2-19152666-01-2ra-13042023)

Recursul considerat inadmisibil din motiv că a fost depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 CPC.
--

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Vișcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

02 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Catruc Andrei și Catruc Ludmila,
Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*
Oxana Parfeni
Gheorghe Stratulat, *Judecători*
constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 septembrie 2019, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.14 din Chișinău în procedura falimentului (ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Catruc și Ludmillei Catruc cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice (încălzire, apă caldă) și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că potrivit contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr.6014 din 02 octombrie 2006 încheiat între SA „Termoelectrica” (până la redenumire SA „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” din Chișinău succesor în drepturi al SA „Termocom” în procedura falimentului) și ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului, prin care și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

3. Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la 11 octombrie 2018 datoria la consumul energiei termice a constituit suma de 31662256,70 de lei.

4. Locatarii blocurilor locative gestionate de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului au beneficiat nemijlocit de serviciile de încălzire, apă caldă prestate și respectiv au obligația de a achita în termen costul acestor servicii conform facturilor (bonurilor de plată) primite. În caz de neachitare de proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile ai blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale inclusiv serviciile – încălzire, apă caldă, ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei, precum și de a face pentru a stinge creanța față de SA „Termoelectrica” din contul achitărilor efectuate de către subconsumatorii restanți.

5. Potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, pârâțul Catruc Andrei este proprietarul bunului imobil – apartamentul nr.*****, amplasat în blocul locativ din str. *****. Catruc Andrei și Catruc Ludmila au beneficiat de serviciile comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare, fapt pentru care a fost deschis cont personal la gestionarul fondului locativ.

6. Reieșind din informația privind situația despre achitarea energiei termice, pârâții la situația din 01 august 2019 au acumulat o datorie pentru consumul energiei termice și apă caldă în sumă totală de 5492,32 de lei.

7. Cu trimitere la prevederile art.25 alin.(1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, art.51 alin.(4), art.37 alin.(3) din Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, pct.17, 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, reclamanta a precizat că serviciile publice de gospodărie comunală se prestează și respectiv se achită costul acestora.

8. Reclamanta a notat că prestarea serviciilor este efectuată în temeiul conturilor personale deschise pe numele pârâților.

9. Afară de aceasta, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor, caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor nelocative), aceștia din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite. Această concluzie rezultă din prevederile exprese cuprinse în art. 25 alin. (5) din Legea nr. 1402-XV din 24.10.2002, în care se stipulează că agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)–(4). La rândul său, alin. alin. (2)-(4) din art. 25 din Legea respectivă prevăd acțiunile ce pot fi întreprinse de către operator în privința consumatorilor care nu achită serviciile prestate, inclusiv acționarea în judecată. Prin urmare, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

10. Cu trimitere la prevederile art.774 alin.(1), art.776, art.858 alin.(2) din Codul civil, reclamanta a rezumat că obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate urmează a fi pusă în sarcina beneficiarului, în speță proprietarilor/locatarilor apartamentului.

11. Reclamanta consideră că prin prisma art.617 alin.(2) lit.a) din Codul civil, este în drept să înainteze prezenta acțiune fără respectarea procedurii prealabile, întrucât prin intermediul facturilor lunare pârâții au fost notificați în vederea executării obligației de achitare a energiei termice furnizate.

12. În contextul enunțat, ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Andrei Catruc și Ludmillei Catruc în beneficiul său a sumei de 5492,32 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice și apă caldă acumulată în perioada de până la 01 august 2019, la imobilul – apartamentul nr.***** din str.*****, precum și cheltuielile de judecată (taxa de stat) să fie puse în seama pârâților.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului. S-a încasat în mod solidar din contul lui Andrei Catruc și Ludmillei Catruc în beneficiul ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului datorita pentru serviciile comunal-locative (energia termică - încălzire) la apartamentul nr.*****, din str. *****, acumulată pe perioada 01 august 2016 – 01 august 2019, în sumă de 1155, 40 de lei. S-a încasat în mod solidar din contul lui Andrei Catruc și Ludmillei Catruc în bugetul statului suma de 150 de lei taxa de stat. În rest, acțiunea ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a fost respinsă ca tardivă.

14. Prima instanță a motivat soluția de admitere parțială a acțiunii, constatând că în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr.6014 din 02.10.2006, încheiat între S.A. "Termoelectrica" (până la redenumire – SA „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” din Chișinău - succesorul în drepturi al societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura falimentului) și ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului, SA „Termoelectrica” furnizează ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului energie termică, iar ultima având obligația de a achita costul acestui serviciu (f.d. 5-7). Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, Catruc Andrei este proprietarul apartamentului nr.*****, din str. *****, dreptul acestuia fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile la *****, în temeiul contractului de donație nr. ***** din ***** (f.d. 10). Conform extrasului din fișa locuinței, se atestă că în apartamentul în litigiu locuiesc Catruc Ludmila și Catruc Andrei (f.d. 9).

15. Prima instanță a stabilit că urmare a furnizării energiei termice de S.A. "Termoelectrica" către ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului, aceasta este utilizată, folosită de locatarii blocurilor aflate în gestiunea Întreprinderii, care au obligația de a achita costul serviciului în modul corespunzător.

16. Instanța de fond a notat că ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului nu și-a onorat obligația de achitare a costului energiei termice livrate, acumulând către data de 11.10.2018, o datorie față de SA "Termoelectrica" în mărime totală de 31.662.265,70 lei, fapt confirmat prin soldul datoriei ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului din 11.10.2018, pentru facturile emise (f.d. 8).

17. Instanța a reținut că potrivit informației despre achitarea serviciilor locativ-comunale, pârâții Catruc Ludmila și Catruc Andrei, proprietarii apartamentului indicat supra, până la data de 01.08.2019 au beneficiat de serviciile prestate de S.A. "Termoelectrica", însă, aceștia nu au achitat costul energiei termice livrate, înregistrând o datorie în mărime de 5492,32 lei (f.d. 11-13). Constatând lipsa diligenței pârâților la achitarea energiei termice consumate, ÎMGFL nr. 14 mun. Chișinău în procedura falimentului la data de 18.09.2019 a înaintat acțiune cu privire la obligarea pârâților la executarea unei obligații de a face, solicitând încasarea din contul pârâților în beneficiul reclamantului datorita

pentru consumul energiei termice în sumă de 5.492,32 lei (dintre care 3.852,37 lei – încălzire și 1.639,95 lei – prepararea apei calde), acumulată până la data de 01 august 2019, la locul de consum - apartamentul nr.*****, din str. *****.

18. Din cele stabilite, prima instanță a rezumat că ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune în vederea încasării datoriei din contul proprietarilor apartamentului nr.*****, din str. ***** pentru energia termică consumată pentru perioada până în 01 august 2019.

19. De asemenea, prima instanță a menționat că potrivit răspunsului din 25.02.2021, specialiștii ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului au constatat că apartamentul în litigiu a fost debransat de la sistemul centralizat de încălzire și prin acest apartament nu trec țevi tranzitorii de la sistema de încălzire centralizată (f.d. 65).

20. La fel, în ședința de judecată s-a constatat că apartamentul ce aparține părților cu drept de proprietate este deconectat integral de la sistemul centralizat de încălzire, iar conform actului nr. 31 din 18.02.2021 a fost constată debransarea apartamentului de la sistemul centralizat și de la sistema apă caldă (f.d. 67).

21. Prima instanță a rezumat că acțiunea a fost înaintată ca urmare a manifestării unui comportament pasiv din partea părților, or, potrivit datelor reflectate în informația despre achitarea serviciilor pentru consumul energiei termice de către proprietarii Catruc Ludmila și Catruc Andrei, rezultă că părțile nu au achitat integral prețul energiei termice consumate.

22. Din analiza materialul probator administrat la dosar, instanța de fond a conchis asupra temeiniciei parțiale a cerinței ÎMGFL nr. 14 în procedura falimentului cu privire la încasarea în mod solidar din contul părților Catruc Ludmila și Catruc Andrei, doar în partea încasării sumei calculate pe perioada *01 august 2016 - 01 august 2019*, pentru apartamentul nr.*****, din str. *****, în sumă de 1155,40 lei, cu titlu de datorie pentru energia termică consumată, or, prin materialele dosarului se confirmă cu certitudine că, părțile nu și-au onorat obligațiile de plată a prețului energiei termice.

23. Sub acest aspect și întru justificarea soluției de încasare a sumei datoriei în contul ÎMGFL nr. 14 în procedura falimentului, prima instanță a subliniat că dispozițiile art.25 din Legea privind serviciilor de gospodărire comunală indică în mod expres asupra faptului că contravaloarea serviciilor prestate de S.A. "Termoelectrica" urmează a fi încasată în beneficiul operatorului, adică a ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului, întrucât raporturi juridice directe între furnizor și consumator, nu există.

24. Totodată, cu trimitere la art.391, art.394, art.395 alin.(1) și (6) din Codul civil, instanța de fond a notat că termenul general de apărare a drepturilor subiective prin intentarea unei acțiuni în judecată este de 3 ani.

25. La caz, ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului prin acțiunea depusă a solicitat încasarea în mod solidar din contul părților Catruc Ludmila și Catruc Andrei a datoriei în sumă de 5492,32 de lei, pentru consumul energiei termice pentru perioada de până în 01 august 2019.

26. Analizând înscrisurile cauzei în raport cu normele legale citate mai sus și declarațiile reclamantei expuse în cererea de chemare în judecată, și poziția pârîntului expusă în referință, instanța de fond a rezumat că pretenția reclamantei cu privire la încasarea datoriei în sumă totală de 4336,92 lei, pentru consumul energiei termice, pentru perioada de până în 01 august 2016, inclusiv, a fost depusă în instanță cu omiterea termenului de prescripție. Or, însăși reclamanta, prin înscrisurile prezentate și anexate la acțiune a dovedit că, datoria s-a format pentru perioada martie 2015 - 01 august 2019.

27. Totodată, prima instanță a menționat că prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 04.11.2015, s-a dispus încasarea datoriei pentru energia termică în mărime de 5.273,34 lei, formată pentru perioada 01.02.2012-01.02.2015 (f.d. 68-87).

28. Instanța de fond a dedus că odată ce s-a dovedit cu certitudine că reclamanta ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a omis termenul de prescripție pentru înaintarea pretenției cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică, iar pârâții prin cerere a invocat excepția de tardivitate, întru apărarea lor, se consideră stins dreptul subiectiv la apărarea intereselor pe calea acțiunii civile și acțiunea urmează a fi respinsă în parte ca depusă cu omiterea termenului de prescripție fără a se intra în dezbaterile fondului cauzei. Prin aceasta se va respecta dreptul la apărare al pârâtului, or, prin respectarea prescripției, legislatorul garantează apărarea drepturilor ambelor părți, pentru reclamant – dreptul la acțiune, pentru pârât – dreptul la apărare împotriva reclamantului.

29. Sub aspectul expus, instanța de fond a concluzionat că pretenția înaintată de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în mărime de 4.336,92 de lei, acumulată în perioada până la 01.08.2016, urmează a fi respinsă doar pe motivul omiterii prescripției, or, într-un stat de drept în care drepturile și libertățile persoanei sunt proclamate valori supreme, prescripția este menită să asigure protecția efectivă a drepturilor și intereselor legitime a persoanelor fizice și juridice.

30. În acest context, condițiile stabilite de legiuitor (art. 391 din Codul civil) pentru exercitarea dreptului la acțiune în interiorul termenului de prescripție, trebuie să asigure o îmbinare echitabilă a intereselor persoanelor fizice și juridice, inclusiv dreptul de a fi examinată cauza în mod echitabil. Or, dreptul la un proces echitabil include respectarea principiului egalității armelor. Aceasta presupune posibilități procesuale egale pentru părțile în proces, indiferent de calitatea lor, astfel că fiecare parte, atât reclamantul, cât și pârâtul, trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, în condiții care să n-o plaseze într-o situație net dezavantajoasă sau mai avantajoasă în raport cu adversarul său. Între părți trebuie să se mențină un echilibru corect.

31. Instanța de fond a subliniat că prin soluția menționată nu va fi limitat dreptul de acces al reclamantei la justiție, așa cum dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, atât timp cât acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit. Or, accesul la

justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

32. În circumstanțele expuse, prima instanță a conchis că pretenția înaintată de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului cu privire la încasarea din contul pârâților a datoriei pentru consumul energiei termice în mărime de 4.336,92 lei acumulată pentru perioada de până în 01 august 2016 inclusiv, urmează a fi respinsă pe motivul omiterii prescripției.

33. Cât privește argumentele invocate de către pârâți referitor la lipsa în blocul locativ din str. *****, a subsolului și a etajului tehnic, adică inexistența pierderilor normative de energie termică, instanța de fond le-a considerat declarative și contrare materialelor cauzei.

34. La fel, prima instanță nu a reținut alegațiile pârâților privind lipsa relațiilor contractuale cu gestionarul fondului locativ și furnizorul, care îl scutesc de careva obligații privind achitarea energiei termice, deoarece contravine prevederilor legale și probelor anexate la dosar.

35. Pe final, instanța de judecată a concluzionat de-a încasa din contul pârâților Catruc Ludmila și Catruc Andrei în beneficiul ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului suma de 1155,40 de lei cu titlu de datorie la energia termică consumată în perioada 01.08.2016 – 01.08.2019, în rest acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

36. Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, prima instanță a concluzionat de a încasa în mod solidar din contul pârâților Catruc Ludmila și Catruc Andrei în beneficiul statului cheltuielile de judecată, proporțional pretențiilor admise, cu titlu de taxă de stat în sumă de 150 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

37. La 05 ianuarie 2022, ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 17 mai 2022 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii acțiunii ca fiind tardive, cu emiterea în această parte o hotărâre nouă prin care să fie încasată din contul lui Catruc Andrei și Catruc Ludmila în beneficiul său și suma de 4336,92 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice (prepararea apei calde).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

38. Prin decizia din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului, s-a casat integral hotărârea din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a fost admisă integral acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului. S-a încasat în mod solidar din contul lui Catruc Andrei și Catruc Ludmillei în beneficiul ÎMGFL nr. 14 din Chișinău în procedura falimentului suma de 5492,32 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice neachitate pentru perioada martie 2015 – 01 august 2019. S-a încasat în mod solidar din contul lui Catruc Andrei și Catruc Ludmila în bugetul de stat suma de 270 de lei taxa de stat pentru examinarea cauzei în prima instanță și 202,50 de lei pentru examinarea cauzei în apel.

39. Instanța de apel a motivat decizia constatând că, Andrei Catruc este proprietarul apartamentului nr.***** din str. *****, fapt ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile (f.d.10). Potrivit extrasului din fișa locuinței nr. ***** (f.d.9), apartamentul nr.***** din str. ***** este dotat inclusiv cu încălzire autonomă. În baza contului personal deschis la ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului pe numele pârâților Catruc Andrei și Catruc Ludmila, aceștia au beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

40. Totodată, instanța de apel a stabilit că prin hotărârea irevocabilă din 04 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost admisă acțiunea depusă de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului împotriva lui Catruc Andrei și Catruc Ludmila și s-a încasat din contul ultimilor în beneficiul ÎMGFL nr.14 din Chișinău a datoriei în sumă de 5273,34 de lei, formată pentru perioada 01 februarie 2012 - 01 februarie 2015 și taxa de stat în sumă de 270 de lei (f.d.68-87).

41. La fel, instanța de apel a constatat că potrivit informației privind situația despre achitarea serviciilor locativ comunale în perioada martie 2015 - 01 august 2019, Catruc Andrei și Catruc Ludmila, domiciliați în apartamentul nr.***** din str. ***** au acumulat o datorie la plata energiei termice (încălzire, apă caldă) în sumă de 5492,32 lei.

42. În contextul enunțat, instanța de apel a conchis că în termenul indicat în facturile de plată, Catruc Andrei și Catruc Ludmila nu și-au executat obligația de plată, iar ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului s-a adresat cu prezenta acțiune civilă în vederea încasării silită a datoriei la plata energiei termice.

43. Instanța de apel a considerat soluția primei instanțe de admitere parțială a acțiunii ca fiind una neîntemeiată.

44. Cu referire la termenul acțiunii, cu trimitere la art.391 alin.(1) din Cod civil, instanța de apel a remarcat că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat, este de 3 ani.

45. Instanța de apel a reținut că potrivit art.186¹ din Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

46. În contextul normelor legale precitate, instanța de apel a notat că cererea de chemare în judecată depusă cu omiterea termenului general de prescripție extinctivă se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Iar, dacă se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere care poate fi atacată cu recurs.

47. Instanța de apel a conchis că, la caz, prima instanță eronat s-a expus asupra excepției de tardivitate prin hotărâre, deși urma să pronunțe printr-o încheiere care poate fi atacată cu recurs. Cu atât mai mult, pârâții/intimați Catruc Andrei și Catruc Ludmila au invocat excepția de tardivitate la etapa dezbaterilor judiciare, contrar dispozițiilor art.186¹ alin.(1) CPC, potrivit cărora excepția de tardivitate poate fi invocată doar la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces în a cărei favoare a curs prescripția, omisiune a pârâților care generează examinarea cauzei în fond.

48. La acest aspect, instanța de apel a ținut să menționeze că prin încheierea din 02 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a stabilit ședința de judecare a cauzei în procedură contencioasă, pârâților fiind acordat un termen până la 10 iunie 2020 pentru a depune referință, la 09 iunie 2020 aceștia au depus referință, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, iar la 19 mai 2021, în cadrul ședinței de judecată, Catruc Andrei și Catruc Ludmila au invocat excepția de tardivitate, neglijând faza de pregătire a cauzei, omisiune a pârâților care generează în continuare examinarea cauzei în fond.

49. Aici, instanța de apel a remarcat că în esență acțiunea civilă înaintată de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului nu este tardivă în condițiile în care termenul a fost întrerupt prin acțiuni de recunoaștere a datoriei (art.401 alin.(1) lit. a), alin.(2) din Codul civil), or, ultima achitare de către intimații/pârâți Catruc Andrei și Catruc Ludmila a fost efectuată în august 2016 (f.d.12 verso), iar acțiunea civilă a fost depusă de către ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului la 16 iulie 2019, în interiorul termenului de 3 ani, acordat de legislator pentru apărarea dreptului încălcat.

50. Cu referire la fondul cauzei, instanța de apel a reținut că Catruc Andrei și Catruc Ludmila, în calitate de locatari ai apartamentului, pe care s-a format datoria pentru consumul energiei termice, aveau obligația legală de a

achita serviciile comunale, în cuantumul stabilit de cadrul normativ pertinent în conformitate cu facturile de plată primite.

51. În acest sens, instanța de apel a subliniat că potrivit materialelor cauzei Catruc Andrei și Catruc Ludmila au format pentru perioada martie 2015 - 01 martie 2021 o datorie la plata energiei termice (încălzire, apă caldă) în sumă de 5492,32 lei. Totodată, instanța de apel a notat că locatarilor apartamentului nr.***** din str. *****, le-au fost prestate servicii de gospodărire comunală în volum deplin, au beneficiat nemijlocit de serviciile prestate și avea obligația de a achita în termen contravaloarea acestor servicii conform facturilor (bonurilor de plată) primite, obligațiunii de plată nerealizate de către ultimii.

52. Cu trimitere la prevederile art.25 alin.(1) și alin.(5) din Legea serviciilor publice de gospodărire comunală, instanța de apel a rezumat că în situația prestării serviciilor publice de gospodărire comunală, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite pentru serviciile prestate, iar lipsa unui contract în scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

53. Instanța de apel nu a reținut argumentul pârâților/intimați precum că nu urmează să achite factura pentru energia termică, degajată de sistemul centralizat, deoarece au instalat în apartament sistem de încălzire autonomă. Or, conform Anexei nr.7 a Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, (condițiile deconectării/reconectării individuale de la/la sistemul de încălzire): în cazul deconectării integrale a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 10% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii. posibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii.

54. În cazul deconectării integrale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, cu instalarea altei surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăperea la un nivel de cel puțin +18°C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de: 10%, începând cu 1 octombrie 2011; 15%, începând cu 1 octombrie 2012; 20%, începând cu octombrie 2013 din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine). În cazul în care în blocul locativ nu există încăperi tehnice (etaje tehnice și subsoluri), iar în apartamentul (încăperile locuibile în cămine) deconectat de la sistemul centralizat de încălzire nu există coloane de încălzire tranzitorii, începând cu 1 iunie 2016, consumatorul va achita plata pentru încălzirea încăperilor deconectate, stabilită în

punctele 8, 81, 82, 83 (din Regulamentul susmenționat), în mărime de 5% din costul energiei termice, calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine). Plata stabilită va fi distribuită în aceeași perioadă de încălzire, în mod obligatoriu, de către gestionarul fondului de locuințe sau furnizor la reducerea plăților pentru consumatorii conectați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură, conform calculului efectuat și semnat de către gestionar și furnizor, în cazul contractelor încheiate de furnizor cu gestionar, sau furnizor și consumator, în cazul contractelor încheiate direct de furnizor cu consumator. În cazul deconectării parțiale deja efectuate a locuinței de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 20% pentru suprafața încăperii debransate de la sistem și 100% pentru încăperile conectate.

55. În contextul enunțat, instanța de apel a remarcat că potrivit actului nr.31 din 18 februarie 2021 întocmit de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului, la cererea locatarului nr.C-31/21 din 03 februarie 2021, se confirmă că blocul locativ dispune de subsol unde sunt amplasate rețele ingineresti de aprovizionare cu serviciile-energie termică (încălzire, apă caldă) apă și canalizare.

56. La fel, instanța de apel a stabilit că în anul 2018, la blocul locativ în cauză, a fost modificat sistemul de încălzire, fiind instalată una orizontală, astfel că fiecare apartament dispune de contor de evidență a energiei termice, moment din care la apartamentele cu încălzire autonomă nu se mai calculează plata conform procentului indicat mai sus. Iar, dat fiind că la apartamentul nr.*****, unde locuiesc intimații, a rămas neachitată doar datoria de 5492,32 lei acumulată până în aprilie 2018, or, pentru perioada 2018- 2019 plata pentru astfel de servicii nu se mai calculează, contrar aserțiunilor părților/intimați aceștia au obligația să achite plata restantă pentru încălzirea încăperilor tehnice, subsolurilor, rețelelor ingineresti etc. în limita stabilită.

57. Cu referire la legalitatea calculării plății pentru încălzire, instanța de apel a precizat că în limita prevăzută de Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, anexa nr.7, anterior instanța judecătorească s-a expus pe o altă acțiune a ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului înaintată împotriva lui Catruc Andrei și Catruc Ludmila, fiind emisă la 24 noiembrie 2015 hotărâre irevocabilă de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin care acțiunea ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a fost admisă integral, care deține autoritate de lucru judecat.

58. Sub alt aspect, instanța de apel a remarcat că atât timp cât există facturi de plată necontestate, valabile până la moment, nefiind revocate de nimeni, ceea nu duce la anularea *ex officio* a acestor acte juridice, condiții de valabilitate a cărora generează și efectele juridice, pe care le produce un act juridic perfect legal, Catruc Andrei și Catruc Ludmila nu sunt degrevați de obligația de plată a contravalorii serviciilor prestate.

59. În această ordine de idei, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată acțiunea privind încasarea din contul lui Catruc Andrei și Catruc Ludmila în beneficiul ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a datoriei pentru serviciile locativ comunale în sumă totală de 5492,32 lei, formată

în perioada martie 2015 - 01 martie 2021 pentru apartamentul nr.***** din str. *****. Or, potrivit contului personal, deschis la ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului, ultimii au acceptat prestarea și au beneficiat fără întreruperi pentru această perioadă de servicii locativ comunale a primit pentru achitare plăți lunare pentru consumul serviciilor comunale, însă nu au achitat sistematic contravaloarea acestora, acumulând o datorie în mărime totală de 5492,32 lei (f.d.6.23), ultima achitare fiind efectuată în august 2016 (f.d.12), astfel fiind întrerupt termenul prescripției, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă în iulie 2019. Prin urmare, acțiunea înaintată de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului nu este tardivă.

60. Date cele constatate, instanța de apel a concluzionat că, având în vedere că Catruc Andrei și Catruc Ludmila au beneficiat de serviciile acordate, dar în termen nu au achitat datoria, este necesară admiterea integrală a acțiunii, cu încasarea silită a datoriei din contul debitorilor/pârâți.

61. Subsecvent, instanța de apel, în contextul admiterii integrale a acțiunii depuse de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului, a considerat necesar de a încasa din contul intimațiilor/pârâți în bugetul de stat a taxei de stat pentru instanța de fond în sumă de 270 de lei și pentru examinarea cauzei în instanța de apel în sumă de 202,50 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

62. La 28 martie 2023, Catruc Andrei și Catruc Ludmila au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 20 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 08 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe care o consideră întemeiată și legală.

SOLICITĂRILE RECURRENTULUI

63. În susținerea recursului Catruc Andrei și Catruc Ludmila au invocat că ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată, solicitând încasarea silită, în mod solidar, din contul dâșșilor a sumei de 5492,32 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice (încălzire și apă caldă), acumulată până în august 2019, pe apartamentul nr.***** din str. *****. În susținerea pretențiilor, intimata a anexat informații-calcule a formării datoriei pentru energia termică: pentru perioada ianuarie 2011 – aprilie 2017 inclusiv (f.d.11-12); pentru perioada martie 2017 – iulie 2019 inclusiv (f.d. 13). În viziunea recurenților, intimata ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului solicită încasarea datoriei în sumă de 5492,32 de lei pentru o perioadă de 7 ani, contrar prevederilor art.391 alin.(1) din Codul civil, care statuează că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată dreptul încălcat este de 3 ani. La caz, intimata

poate pretinde achitarea datoriei numai pentru perioada august 2016 – august 2019 inclusiv.

64. Afară de aceasta, în acțiune ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului a inclus datoria în sumă de 5492,32 de lei pentru consumul energiei termice (încălzire și apă caldă), însă calculul pentru apă caldă la începutul perioadei august 2016 – august 2019 inclusiv, este același în sumă de 1639 de lei, adică nu a fost calculat (f.d. 12 verso). Pe lângă acestea nu a fost calculată apă caldă de la începutul anului 2016, adică în afara termenului de prescripție de 3 ani. De fapt, ceea ce se referă la calculele pentru încălzire pentru perioada august 2016 – august 2019 inclusiv, suma în această perioadă constituie 1155,40 de lei conform calculului de la f.d.12 verso.

65. Având în vedere că în acest apartament este instalată încălzire autonomă din anul 2004, din data când au devenit proprietari, de aceea nu folosesc în acest imobil încălzire și apă caldă centralizată, fapt ce se confirmă prin Actul nr.31 din 18 februarie 2021 (f.d.67).

66. Toate apartamentele (în afara celor care au încălzire autonomă), din blocul locativ de pe adresa în litigiu, sunt conectate la rețeaua de încălzire orășenească centralizată separat din scara blocului, având posibilitatea de a regla temperatura în apartamentul său.

67. Prima instanță a aplicat la caz termenul de prescripție, încasând din contul dâșilor datoria pentru ultimii 3 ani adică pentru perioada august 2016 – august 2019, în sumă de 1639 de lei, soluția apreciată de recurenți ca fiind una corectă.

68. La fel, recurenții consideră că instanța de apel prin decizia din 10 septembrie 2022 a pronunțat o hotărâre nouă de admitere integrală a acțiunii depuse de ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului, fără a ține cont de prevederile art.391 alin.(1) din Codul civil, încasând neîntemeiat o datorie pentru o perioadă de 7 ani.

69. Cele enunțate denotă că instanța de apel a interpretat eronat legea și nu a aplicat legea care urma să fie aplicată în speța dată.

70. *În drept*, recurenții Catruc Andrei și Catruc Ludmila și-au întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(2) lit.a) și c) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și c) a interpretat în mod eronat legea.

71. La 12 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎMGFL nr.14 din Chișinău în procedura falimentului copia recursului declarat de Catruc Andrei și Catruc Ludmila, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.173), cu toate acestea intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

72. Articolul 433 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

73. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

74. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

75. Articolul 110 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

76. Articolul 111 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează *în termenul prevăzut de lege*. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, *datei comunicării actului de procedură*, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

77. Articolul 113 din Codul de procedură relevă că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

78. Articolul 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și *actele de procedură se comunică participanților la proces* și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, *la adresa electronică* în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

79. Articolul 389 alin.(4) din Codul de procedură civilă învederează că:

„(4) Decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și *se publică pe pagina web a instanței judecătorești*.”

80. Articolul 56 alin.(3) din Codul de procedură civilă menționează că:

„(3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

81. Articolul 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.”

82. Articolul 10 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS

83. Completul de judecată remarcă că potrivit art.434 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului de 2 luni, de la data comunicării deciziei integrale dacă legea nu prevede altfel, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

84. Din materialele dosarului rezultă că la 20 septembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, decizia contestată.

85. După cum rezultă din art.389 alin.(4) din Codul de procedură civilă precitat supra, decizia integrală a instanței de apel se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare, de la pronunțarea dispozitivului deciziei, și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

86. Potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești, la *24 noiembrie 2022* Curtea de Apel Chișinău a publicat decizia integrală pronunțată la 20 septembrie 2022.

87. Totodată, din actele cauzei rezultă că la **02 decembrie 2022**, Curtea de Apel Chișinău a notificat decizia integrală din 20 septembrie 2022, la adresa electronică (*****) a recurentului Catruc Andrei, care se regăsește la materialele dosarului (f.d.142, 162).

88. Respectiv termenul-limită de 2 luni pentru depunerea recursului împotriva deciziei instanței de apel, în conformitate cu prevederile art.434 CPC, a început să curgă din data de *03 decembrie 2022*, ziua imediat următoare de la data notificării la poșta electronică a recurentului Catruc Andrei a deciziei integrale a instanței de apel și a expirat la 03 februarie 2023.

89. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Catruc Andrei și Catruc Ludmila, contrar prevederilor imperative ale art.434 din Codul de procedură civilă, abia la *28 martie 2023*, aproximativ peste 3 luni și 25 de zile, au declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, notificată încă la data de *02 decembrie 2022*.

90. În contextul enunțat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de recurs a fost depusă de Catruc Andrei și Catruc Ludmila cu omiterea evidentă a termenului de 2 luni de declarare a recursului prevăzut la art.434 CPC, care este un termen de decădere din drepturi și nesusceptibil restabilirii de către instanța de recurs, ceea ce condiționează declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

91. Pe lângă acestea recurenții nu au justificat omiterea acestui termen și nici nu au negat necomunicarea actului judecătoresc contestat cum se atestă la fila dosarului 162.

92. De altfel, recurenții Catruc Andrei și Catruc Ludmila, începând cu *02 decembrie 2022 – până la 03 februarie 2023 inclusiv*, au dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a depune recursul în interiorul termenului legal prevăzut la art.434 CPC, din momentul notificării la adresa electronică a recurentului Catruc Andrei a deciziei integrale (motivate) a instanței de apel, cu atât mai mult că, încă la data de *24 noiembrie 2022* respectiva decizie (motivată) a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, care este accesibilă publicului larg.

93. Se reține că notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

94. La acest capitol, Completul de judecată remarcă că Curtea de Apel Chișinău din toate mijloacele de comunicare indicate în lucrările dosarului, a ales cel mai eficient, rapid, și sigur mijloc de comunicare, cum ar fi poșta electronică prin care a comunicat recurentul Catruc Andrei cu instanța de apel (f.d.142)

95. La caz, Curtea de Apel Chișinău a comunicat actul de procedură decizia integrală din *20 septembrie 2022*, la adresa electronică a recurentului/apelant Catruc Andrei, care potrivit legii se consideră recepționat de către parte.

96. Aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

97. În speță, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului de procedură judecătoresc din *20 septembrie 2022* a Curții de Apel Chișinău, la adresa electronică a recurentului Catruc Andrei la data de *02 decembrie 2022, ora 11:06*, lipsesc (f.d.162).

98. Prin urmare, cert se atestă faptul că decizia integrală din *20 septembrie 2022* a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată lui Catruc Andrei anume în ziua de *02 decembrie 2022, ora 11:06*, la adresa electronică a ultimului, întrucât confirmarea recepției notificării a fost emisă în mod automatizat de sistemul informațional, care a livrat corespondența prin poșta electronică. Or, fiind cert faptul că actul de procedură transmis destinatarului Catruc Andrei, prin poșta electronică, se consideră recepționat în ziua expedierii.

99. Cele menționate supra denotă că Catruc Andrei și Catruc Ludmila, fiind cei interesați de soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs, trebuiau să

depună diligență și să se intereseze de soarta dosarului respectiv, inclusiv, să-și verifice poșta electronică pentru a nu omite termenul legal prevăzut la art.434 CPC.

100. Astfel, omiterea efectuării actului de procedură (depunerea recursului) în interiorul termenului legal (2 luni de la data comunicării deciziei integrale), se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurenților Catruc Andrei și Catruc Ludmila care urmau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă la folosirea cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs depus peste termenul legal prevăzut la art.434 CPC, care este unul de decădere, poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din CțEDO.

101. În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată remarcă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, potrivit căreia deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

102. La acest aspect se reține și jurisprudența CEDO (cauza Bodi v. Republica Moldova, cererea nr.7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019), unde Curtea a notat că sistemele legale a diferitor state membre prevăd posibilitatea extinderii termenului limită, în cazul în care există motive valabile în acest sens. În același timp, dacă termenul limită pentru un recurs este extins după o perioadă considerabilă de timp și pentru motive care nu par să fie persuasive, această decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice. Curtea a recunoscut că este în primul rând la discreția instanțelor naționale să decidă în privința extinderii termenului limită pentru declararea unui recurs, însă această discreție nu este nelimitată. Instanțelor li se cere să aducă motive. Unul din motive poate fi, de exemplu, omisiunea autorităților de a informa părțile despre decizia adoptată în privința cauzelor acestora. Chiar atunci, totuși, posibilitatea extinderii nu poate fi nelimitată, din moment ce părțile trebuie să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul res judicata, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită. Curtea a notat că H. în cererea sa de recurs nu a explicat ce l-a împiedicat să afle despre decizie mai devreme, sau mențiunea dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor în apel inițiate de el. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că prin admiterea recursului lui H. după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-

o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit res judecata.

103. La fel, este relevantă jurisprudența CțEDO (Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania) în care s-a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

104. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus cu omiterea evidentă a termenului legal prevăzut la art.434 CPC, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursul declarat de Catruc Andrei și Catruc Ludmila drept inadmisibil.

105. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.b) și 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat de Catruc Andrei și Catruc Ludmila.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat